

РЕШЕНИЕ

№ 466

гр. Плевен, 04.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН в публично заседание на седми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ТАТЯНА Г. БЕТОВА

при участието на секретаря ЦВЕТОМИР ОЛ. ЦЕНКОВ
като разгледа докладваното от ТАТЯНА Г. БЕТОВА Гражданско дело № 20224400100550 по описа за 2022 година

Иск с правно основание чл.79, ал.1 ЗЗД вр. чл.430 и сл. от ТЗ, вр. чл. 18 Закона за кредитиране на студенти и докторанти и чл.86, ал.1 ЗЗД.

Делото е образувано по постъпила искова молба от „КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД /преди „РАЙФАЙЗЕНБАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД- гр.София, с която срещу М. Ф. М./гражданин на Великобритания/ е предявен осъдителен иск за заплащане на сумата в общ размер на 110 190.95лв. по чл.79, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.432, ал.1 от ТЗ и по чл.86 ЗЗД, с петитум: да бъде осъден ответника да заплати на ищеца общата сума от 110 190.95лв., в т.ч.:Главница: 82 144,92 лева, от които редовно падежирали главници за периода от 05.03.2022г. до 05.07.2022г.

вкл., в размер 2400,81 лева и предсрочно изискуема главница в размер на 79 744,11 лева на 22.07.2022г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на настоящата искова молба до окончателното им изплащане;възнаградителна (редовна) лихва в размер на **2 368,05** лева, за периода от 05.03.2022г. до 05.07.2022г. включително; възнаградителна (редовна) лихва в размер на **263,60** лева върху предсрочно изискуема главница от 22.07.2022г., за периода от 05.07.2022г. до 21.07.2022г.

включително;Отложена възнаградителна (редовна) лихва в размер на **25 362,73** лева, за периода от 25.06.2015г. до 05.03.2022г. включително и изискуема към 22.07.2022 г.; обезщетение за забава в размер на **51,65** лева, за периода за периода от 05.03.2022г. до 21.07.2022г. включително.

В исковата молба се твърди, че с Договор за студентски кредит от 25.06.2015г., сключен между „Райфайзенбанк (България)"ЕАД (вече „Кей Би Си Банк България" ЕАД) и М. Ф. М. (кредитополучател), Банката е отпуснала на кредитополучателят студентски кредит в размер на 82 144,92 лева, с краен срок за погасяване - 05.02.2032г., с цел заплащане на 12 броя такси за обучение на кредитополучателя, като кредита е усвояван поетапно до размер от 82 144,92 лева, съгласно условията на Договора. Ищецът се позовава на чл. 430, ал. 2 от ТЗ, съгласно който, договорът за банков кредит е лихвоносен, и на чл.3.1 от Договора, в който е постигнато съгласие между страните, че възнаградителната (редовна) лихва по кредита е в размер на 7% за целия му срок. Кредитополучателят ползва при погасяване гратисен период от 80 месеца, съгл.чл. 4.2. от Договора, считано от датата на сключване на Договора до 05.02.2021г., през който не дължи плащане на главница и лихва по кредита. По време на гратисния период се начислява лихва върху усвоената част от кредита, като начислената лихва се капитализира годишно.

В исковата молба се твърди, че въпреки тази клауза от договора, банката не е капитализирала редовната лихва, начислявана през гратисния период, като същата единствено е отложена до влизане на кредитополучателя в погасителен план и тя става изискуема с обявяване на предсрочна изискуемост на същия.Твърди се още, че страните отнапред са определили размера на обезщетението за забава при погасяване на главницата по кредита - чл. 3.2. от Договора, съгл. който при забава в плащане на дължими суми, кредитополучателят дължи лихва за забава ОЛП плюс 10 пункта годишни върху забавената сума.Съгласно чл.4.8 от Договора кредитът е следвало да бъде погасен на 120 равни анюитетни месечни вноски, дължими на 15-то число от съответния месец, считано от 05.03.2022г. до 05.02.2032г., съгласно погасителен план-неразделна част от договора.

Ищецът се позовава на чл.6.2 от Договора, съгласно който банката има право да обяви Кредита за предсрочно изискуем, при неплащане на три

последователни погасителни вноски. Съгласно титулната част на Договора и чл.9.3 от същия, кредитополучателят е посочил адрес за кореспонденция гр. *****, като се е съгласил на този адрес да бъде призоваван и да получава всякакви съобщения свързани с отпуснатия кредит. В чл.9.4 кредитополучателят е оправомощил лицето М. С. Е., с адрес гр. *****, съгласно чл.107, ал.2 ГПК, да получава всякакви книжа и съобщения от съдебните органи в производства, образувани от банката срещу него, за събиране на вземанията си. Ищецът твърди, че е изпълнил всички свои задължения, по договора за студентски кредит от 25.06.2015г. Ответникът не е изпълнил задълженията си по същия, като е допуснал неплащане на пет последователни 29 последователни погасителни вноски от 05.03.2022г. до 05.07.2022г., поради което ищецът заявява, че с настоящата искова молба упражнява правото си по чл. 6. от Договора във връзка с чл. 432 от ТЗ да обяви цялата ползвана и непогасена сума за предсрочно изискуема, считано от датата на получаването на препис от исковата молба от ответника. Поради липса на изпълнение на задълженията по договора, ищецът счита, че е носител на вземанията, посочени в петитума на исковата молба. Позовава се на чл. 79 и чл. 86 от ЗЗД, като претендира искова сума, посочвайки, че възнаградителният характер на редовната лихва и санкционният характер на неустойката не препятстват приложимостта на чл. 86 от ЗЗД за присъждане на законна лихва за забава върху главницата, тъй като задължението за заплащането им е самостоятелно и независимо от задължението за обезщетение по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД. Претендират се и всички направени по делото разноски, включително юрисконсултско възнаграждение в размер на 300лв., на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК. В случай, че исковите претенции бъдат уважени частично, моли за присъждане на разноски по съразмерност и след компенсация.

Към исковата молба са приложени и приети: Фотокопие от договор за студентски кредит от 25.06.2015 г.; Фотокопие на искане за студентски кредит от 16.06.2015г.; Погасителен план; Фотокопия на искания за усвояване на средства от студентски кредит - 12 броя; Фотокопия на уверения по чл. 10, ал. 3 от ЗКСЛ - 12 броя; Извлечение от сметка на кредитополучателя (асоципрозтщд), с което доказваме усвояването на кредита; Справка по чл. 366 от ГПК; Изготвен погасителен план без капитализация на лихва; Фотокопие на пълномощно на лицата подписали извлечението от

сметка, справка по чл.366 от ГПК и погасителния план без капитализация; Писмо за обявяване на предсрочна изискуемост Изх.№ 810-153/21.07.2022г. Назначена е и приета по искане на ищеца съдебно-счетоводна експертиза.

В срока по чл. 131 ал. 2 ГПК е постъпил писмен отговор от ответника М. Ф. М., чрез особения му представител адв. Я. А., с който е взето становище, че предявените обективно съединени осъдителни искове са допустими, но неоснователни и поради това следва да се отхвърлят изцяло. Оспорва изцяло наличието на облигационна връзка между страните по представения договор, поради това, че договора не е подписан на кредитополучателя. В тази връзка ответника оспорва подписа си върху представеният договор и текста - декларация за владееене на български език върху 12 броя искания за усвояване. Освен това смята, че няма категорични доказателства удостоверяващо по безспорен начин, че лицето срещу което е заведен настоящия осъдителен иск и лицето сключило договора за студентски заем са едно и също лице. Ответникът възразява, че не е настъпила предсрочна изискуемост на кредита, тъй като същата не е била обявена на длъжника преди подаването на исковата молба, по реда уговорен в Договора. Няма представени доказателства, че банката е изпълнила задължението си за уведомяване на длъжника по реда на чл.9.3 от договора. Представеното от банката уведомление, изх.№ 810-153/21.07.2022г. не е изпращано на ответника. В конкретния случай, с оглед факта, че исковата молба е връчена на особен представител, назначен по реда на ГПК, смята, че не могат да бъдат приложени по аналогия условията на фингирано връчване на съобщението за предсрочна изискуемост, тъй като особеният представител може да упражнява само процесуални права на ответника и не може да приема материално-правни изявления, засягащо пряко личната му правна сфера. Дори да се приеме обаче, че с подаването на исковата молба ответникът може да се счита уведомен за намерението на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, то това уведомяване не може да обуслови основателност на осъдителния иск за предсрочно изискуемата главница и не може да промени с обратна сила момента на настъпване на изискуемост на задължението, а представлява ново основание за предявяване на осъдителен иск. В тази вр. се позовава на Тълкувателно решение № 8 от 2.04.2019 г. по тълк. д. № 8/2017 г. на ОСГТК на ВКС.

Ответникът по делото счита, че клаузата на т. 6.4. от Договора за студентски кредит, съгласно която банката има право да пристъпи към събиране на всички дължими суми по предвидения в закона ред, без да уведомява за това кредитополучателят е неправопавна по смисъла на чл.143 ал. 1 и ал.2 т.7 от Закона за защита на потребителите. Клаузата, с която се обявява кредита за предсрочно изискуем, без предизвестие до другата страна е неправопавна, тъй като не съответства на изискванията за добросъвестност, присъщи на нормалните договорни правоотношения и равнопоставеността на съконтрагентите. В настоящия случай, не може да се приложи разпоредбата на чл.144 ал.1 от ЗЗП, тъй като в договора няма ясно разписани условия за това, кое счита банката за основателна причина за прекратяване на договора. Освен това е налице и разписано задължение за незабавно уведомяване на длъжника за прекратяването, което в конкретния случай не е направено.С оглед на това, ответника оспорва изцяло вземането върху главницата, обявена като предсрочно изискуема в размер на 79 744.11 лв. тъй като предсрочната изискуемост на същата не е била обявена на длъжника преди подаването на исковата молба т.е при подаването на исковата молба, тази главница все още не е била изискуема, поради което искът по отношение на нея се явява неоснователен.С оглед недължимостта на обявената за предсрочно изискуема главница, смята за неоснователно и искането за присъждане на отложената възнаградителна лихва върху нея в размер на 25 362.73 лв.

На следващо място счита, че Договора е нищожен изцяло или отчасти, като сключен в противоречие с разпоредбата на чл.11, ал.1, т.11 от Закона за потребителския кредит, съгласно който, договора задължително съдържа информация относно условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването. Счита, също че Договора за студентски кредит не съдържа валидно подписан погасителен план. С оглед липсата на такъв, както и с оглед факта, че уговореният чл. 4.2 гратисен период е сключен в противоречие с чл. 24 ал.2 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти, смята че на длъжника не е предоставена необходимата за сключване на договора информация по ясен и разбираем начин - основание за нищожност поради

противоречие с чл.17 ал.3 от ЗКСД и Закона за защита на потребителите. Това дава основание на длъжникът да се позове на чл.147 от ЗЗП и да иска по благоприятно тълкуване на условията относно крайния срок на уговорения гратисен период като му се признае, че има право да върне само чистата стойност на кредита, без да дължи лихви, такси или други разходи.

Друго основание за недействителност на сключения договор ответникът намира в това, че той не съдържа задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по чл. 7 от ЗКСД и по специално за условията за краен срок на гратисния период. Съгласно чл.10 от утвърдения типов договор, гратисен период е периодът от сключването на договора за кредит до изтичане на една година от първата дата за провеждане на последния държавен изпит или защита на дипломна работа, съгласно учебния план за съответната специалност и образователно-квалификационна степен, съответно от датата, на която изтича определеният срок на докторантурата. Пзовава се на чл. 17 ал. 5 ЗКСД, в който потребителската закрила срещу неравноправни клаузи е предвидена изрично, като е посочено, че за договора за кредит по този закон се прилагат и чл. 143 - 148 от Закона за защита на потребителите. Пзовава се и на чл. 17, ал. 6 и ал. 7 от ЗКСД, като твърди, че не са спазени изискванията на чл. 17, ал. 1 и 4 и чл. 18, ал. 3 от ЗКСД, както и изискванията за задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по чл. 7 от ЗКСД, поради което договорът за кредит е недействителен и кредитополучателят би следвало да върне само чистата стойност на кредита, без да дължи лихви, такси или други разходи.

Поради горното и с оглед недействителността на клаузата относно крайната дата на уговорения гратисен период, смята, че ищецът не може да се позове на клаузата на чл. 6.2 от Договора за неплащане на три последователни вноски, и няма основание да обяви кредита за предсрочно изискуем. Счита също, че в Договора за студентски кредит е налице още една нищожна клауза, а именно капитализирането на възнаградителната лихва съгласно чл.4.4. Въпреки, че ищцовото дружество твърди в исковата молба, че размера на претендираната възнаградителна лихва е изчислен без същата да е била капитализирана в края на всяка година, това не може да санира нищожността на уговореното в договора. Клаузата на чл. 4.4, е сключена в

противоречие с чл. 24 ал.1 т. 1 от ЗКСД, където законодателят е очертал задължителните рамки, при които се формира общия размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период, и в която няма възможност за банката да капитализира договорената лихва. Счита клаузата на чл.4.4 за нищожна и като противоречаща на императивната норма на чл.10 ал.3 от ЗЗД, тъй като води до забранения в закона антагонизъм - начисляване на възнаградителна лихва върху възнаградителна лихва за предходен период, капитализирана към главницата. Ответникът е оспорил подписа си върху представеният Договор за студентски кредит и върху 12-те броя искания за усвояване на студентски кредит, във връзка с което е назначена и приета графологична експертиза за изследване на подписите.

С определение № 910 от 19.06.2023г. на мястото на ищеца „КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ“ЕАД, на основание чл. 227, вр. с чл.7, ал.1 ГПК е конституиран правоприемника му „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД.

Съдът, като взе предвид становищата на страните, обсъди събраните по делото доказателства, прецени ги по реда на чл. 12 ГПК, съобрази изискванията на закона, приема за установено следното от фактическа и правна страна: От „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД като правоприемник на „КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ“ЕАД гр.София, с предишно наименование „РАЙФАЙЗЕНБАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД-гр.София, са предявени осъдителни иски против М. Ф. М./гражданин на Великобритания/, за заплащане на сумата в общ размер на 110 190.95лв., на основание чл.79, ал.1 от ЗЗД, вр. с чл.432, ал.1 от ТЗ, вр. чл.18 Закона за кредитиране на студенти и докторанти и иск по чл.86 ЗЗД, с петитум: да бъде осъден ответника да заплати на ищеца горната сума, включваща: главница в размер на 82 144.92лева, възнаградителна лихва в размер на 27 994.38лева, начислена за периода от 25.06.2015г. до 21.07.2022г.; обезщетение за забава в размер на 51.65 лева, начислено за периода от 05.03.2022г. до 21.07.2022г. вкл., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на исковата молба – 21.07.2022г. до окончателното им изплащане.

Безспорно е сключването на процесният договор за кредит между страните, с описани подробно в исковата молба клаузи. Безспорно е и усвояването на сумата по същия, с оглед на установеното от ВЛ Т. И. с приетата СЧЕ. Не се оспорва от ответника и материалната легитимация на

ищеца по предявления иск. На 25.06.2015г. „Райфайзенбанк България“ ЕАД, с правоприменици последователно „КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ“ЕАД и „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД, е сключила договор за студентски кредит, по силата на който Банката е отпуснала на кредитополучателя М. Ф. М. кредит в размер на 82 144.92лв., като съгласно чл. 1.1. от договора кредита е предоставен за заплащане на 12 броя такси за обучение от по 6845.41лв. Срокът на договора е 05.02.2032г., като е уговорено плащането на /чл.4.8./ 120 месечни анюитетни вноски, дължими на 5-то число от съответния месец, считано от 05.03.2022г. до 05.02.2032г. Кредитът е усвояван поетапно до размера на сумата 82 144.92лв., представляваща усвоената главница.В договора е посочено, че кредитополучателят ползва 80 месеца гратисен период, считано от датата на сключването му до 05.02.2022г. През този период не се дължи заплащане на лихва и главница. В чл.4.4. е уговорено, че по време на гратисният период /25.06.2015г.-05.02.2022г./ банката начислява лихва върху усвоената част от кредита, която лихва се капитализира към главницата годишно. Договореният лихвен процент е фиксиран в размер на 7%, а при забава на плащанията се дължи лихва за забава в размер на ОЛП увеличен с 10 пункта надбавка.Съгласно договора, банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем в случай, че кредитополучателят не предостави на банката документ от съответното висше училище, удостоверяващ качеството му на студент или докторант с право да се запише за следващ семестър за два поредни семестъра, както и при неплащане от страна на кредитополучателя на три последователни погасителни вноски/чл.6.2/.

Спорно е ответникът ли е подписал договора и приложенията му, дължи ли същия исковата сума, от кога следва да се счита за изцяло предсрочно изискуем кредита, какъв е размерът на дълга му, като се вземат предвид направените в отговора на исковата молба възражения за недействителност на клаузи от него, в т.ч. и на клаузата за годишна капитализация на изтекли през гратисния период лихви и за недействителност на целия договор.

За да се произнесе по спора, съдът взе предвид следното:

От заключението на СГЕ, изготвена от ВЛ М. М./на л. 213 и сл./ се установява, че оспорването на подписите на ищеца е неуспешно проведено

и това възражения е неоснователно, тъй като подписите на всяка страница най-долу, в графа кредитополучател, на последна страница, както и ръкописният текст в процесния договор за студентски гредит от 25.06.2015г. са положени/изписани от М. Ф. М..

От заключенията на ССЧЕ, изготвени от вещото лице Т. И. по основната и допълнителна съдебно-счетоводни експертизи, при съобразяване с посочените по-горе договорни клаузи, се установяват размерите на дължимите от ответника суми. Видно от заключенията, които не са оспорени от страните и като компетентно изготвени, се възприемат от съда, от прегледаните счетоводни документи и извлечения на банковата сметка на длъжника, ВЛ е установило, че по кредита са усвоени суми в общ размер 82 144.92лв., които съгласно договора са преведени по посочената в него сметка на Медицински университет-Плевен, поетапно - на отразените в заключението дати. За погасяване на вземането на банката, от ответник са заплатени общо 1230лв., с които е погасена част от лихвата, изтекла през гратисния период.

За гратисния период/26.05.2015-05.02.2022г./ банката е начислила възнаградителна/договорна/ лихва в размер на 26 592.73лв., като е извършена капитализация при нейното изчисляване. Видно от изчислението направено с допълнителното заключение, възнаградителната лихва от 7% начислена през гратисния период/без капитализация/ е в размер на 23 841.80лв., изчислена само върху усвоената сума от 82 144.92лв. Част от нея в размер на 1230лв. е погасена чрез плащане, като остава дължима лихва за този период в размер на 22 611.80лв. Тъй като не се твърди до завеждане на делото да е обявявана на ответника, по надлежен ред, предсрочната изискуемост на студентския му кредит, то договорната лихва е начислена до датата на подаване на ИМ на 21.07.2022г. и такава се претендира до посочената дата. От заключението се установява, че дължимата договорна лихва за периода 05.03.2022г. до 21.07.2022г. е в размер на 2 631.65лв. или общо дължимата по договора възнаградителна/договорна/ лихва, /без капитализация/ е в размер на 25 25 243.45лв. за периода 25.06.2015г. – 21.07.2022г. Мораторната лихва върху просрочени главници от 05.03.2022г. до 21.07.2022г. в размер на 51.65лв.

Установява се от представеното по делото писмо от ОД на МВР – Плевен /л. 147/, че ответникът М. Ф. М., роден на *****г., гражданин на

Великобритания, е имал статут на продължително пребиваващ в страната, с ЛНЧ ***** и разрешение за пребиваване до 11.12.2024г. От справката за пътуване на лицето е установено, че има множество регистрирани влизания и излизания от страната, с последна дата на напускане 29.04.2021г., след която няма регистрирани данни за влизане през ГКПП на територията на РБългария.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните изводи:

Между страните е налице облигационно отношение, по договор за студентски кредит от 25.06.2015г. Студентският кредит е регламентиран в специален закон - Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД), с който са разписани условията и реда за кредитиране на студенти и докторанти с държавна финансова подкрепа. Качеството кредитополучател по този закон притежава лице, което отговаря на изискванията по чл. 3, ал. 1 от ЗКСД, в т.ч. да притежава качеството "студент" и гражданин на страна – членка на ЕС или на ЕИП, които изисквания са били налице към момента на сключване на договора. Дейността по отпускането на кредитите по този закон се извършва само от банки, които са сключили с министъра на образованието типов договор, уреждащ правата и задълженията на държавата и банките във връзка с участието в системата за кредитиране на студентите и докторантите, съгл. чл.6, ал.1 от закона и банката-ищец е сред тези правни субекти. Типовият договор е утвърден от Министъра на образованието и науката и от Министъра на финансите, след съгласуване с Националния съвет за кредитиране на студентите и докторантите, и обнародван в ДВ. Законът урежда въпросите: за максималния размер на кредита; за недължимост на суми през периодът от сключването на договора за кредит до изтичане на една година от първата дата за провеждане на последния държавен изпит или защита на дипломна работа съгласно учебния план за съответната специалност, през т.н. гратисен период; за начина на формиране на общия размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период; за началния момент на дължимост на вноските по кредита; за срока на цялостно погасяване на задълженията; за максималния размер на възнаградителната лихва /7%/, с изрично предвидена нищожност на клаузи от договорите, предвиждащи по-висок размер на договорната лихва. Изрично е

регламентирано /чл.17, ал.5 ЗКСД/ приложимост на чл. 143 - 148 Закона за защита на потребителите, относно неравноправни клаузи в договорите за студентски кредит, като сключени от потребител.

Кредитополучателят е бил студент в Медицински университет – Плевен, като процесния договор съответства на типовия договор и при сключването му са спазени изискванията на ЗКСД, поради което възраженията на ответника в тази насока са неоснователни. Договорът за кредит е съставен двуезично - на български и английски език и е подписан от ответника на всяка страница, предоставена му е цялата необходима за сключването му информация. Установи се, че кредитът е усвоен до размера 82 144.92лв. за заплащане на съответните такси за обучение в МУ-Плевен. Няма спор, че гратисният период по процесния кредит е изтекъл на 05.02.2022г. като кредитополучателят е започнал обслужването му, превеждайки на 17.03.2022г. сумата 1230лв. за погасяване на вземанията на банката, което се установява от основното заключение на ССЧЕ. От заключението на вещото лице се установява също, че с постъпилата сума, която е единствена до завеждане на делото, а и след това, е погасена само част от лихвата по договора за гратисния период, включени в дължимите анюитетни вноски, съгл. погасителния план на л. 21 и сл. просрочени към момента на завеждане на делото са 5бр. вноски. Това неизпълнение е обусловило правото на кредитора по чл.6.2 да обяви кредита за предсрочно изискуем и да изиска връщане на дължимите суми по него преди настъпване на договорения краен срок за издължаване – 05.02.2032г. На л.65 от делото е приложено писмо изх. № 810-153/21.07.2022г. до длъжника, с което е посочено, че е допуснал просрочие от 05.03.2022г. до 05.07.2022г., което е основание банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, но няма данни и не се твърди това писмо да е било връчено на ответника на адресите му за кореспонденция в гр.Плевен/по договора/. Клаузата на чл. 6.2. от договора, предвижда право на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане на три последователни месечни вноски, което обстоятелство е установено по делото.

Предсрочната изискуемост настъпва с достигане на изявлението на банката до длъжника, което не е сторено преди завеждане на делото. Едва с настоящата искова молба е изпълнено задължението на банката да уведоми

длъжника за упражненото право на предсрочна изискуемост на цялото задължение по кредита, за да се породят целените с него правни последици. Обективизираното на стр. 3 в исковата молба волеизявление за предсрочна изискуемост е достигнало до длъжника с получаването на препис от нея от назначения му особен представител на 26.04.2023г. Съдът, на основание чл. 235, ал. 3 ГПК, следва да вземе предвид този факт, настъпил след предявяване на иска, който факт е от значение за спорното право. Съгласно решение № 198/18.01.2019 г. по т.д. № 193/2018г. на ВКС, I ТО, в хипотезата на осъдителен иск за заплащане на суми по договор за кредит, в исковата молба по който е обективизирано изявление, че кредиторът упражнява правото си да направи целия дълг по кредита предсрочно изискуем, поради осъществяване на предвидените в договора или закона предпоставки, връчването на особения представител представлява надлежно уведомяване на длъжника - ответник. Настоящият случай е именно такъв.

Съдът намира, че клаузата на чл. 4.4 от договора, предвиждаща, че начислената през гратисния период лихва се капитализира годишно, е нищожна на основание чл. 26, ал. 4, вр. чл. 10, ал. 3 от ЗЗД вр. с чл. 24, ал.1 от ЗКСД. Налице е анатоцизъм, при който изтекли отложени лихви са олихвявани/капитализирани/годишно. Клаузата на чл.4.4 от договора противоречи на императивната норма на чл. 24, ал.1 от ЗКСД, която регламентира общия размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период, включващо :1. главницата, чийто размер се определя от сумата на отпуснатите средства за такси и/или издръжка и 2. лихвата, дължима от кредитополучателя за срока на договора за кредит. Нормата на чл. 24, ал.1 от ЗКСД има защитен характер и не позволява включването на други задължения и разходи по кредита, още по-малко уговорената в договора сложна лихва, която е забранена за прилагане спрямо физически лица, а се прилага спрямо търговци и то при определени условия. Поради изложеното, следва да се приеме, че клаузата на чл.4.4 от договора, допускаща анатоцизъм, се явяват неравноправна и противоречаща на закона, което води до нейната нищожност. Нищожността на съответната клауза не води до нищожност на целия договор, защото неприложимите поради неравноправния им характер клаузи могат да бъдат заместени от съответната правна норма, на която противоречат. Както се посочи, начисляването на лихва върху лихва, съгласно чл. 10, ал. 3 ЗЗД, е допустимо само при изрична

уговорка между търговци, каквото качество кредитополучателят няма, поради което клаузата е нищожна и се замества на основание чл. 26, ал. 4 от ЗЗД от императивната разпоредба на закона. Поради изложеното, следва да бъде съобразено заключението на ВЛ Т. И. по допълнителната задача, като се определи размера на задължението, без капитализацията на договорната лихва, изтекла през гратисния период. Неоснователно е възражението на ответника, че не е ясен срока на гратисния период – той е посочен в чл.4.2 от договора, с точната дата на края на периода – 05.02.2022г. Неоснователно е и възражението за нищожност на договора поради липса на погасителен план. Представеният от ищеца погасителен план отговаря на условията на сключения договор, като съдът възприема и доводите на пълномощника му, изложени в писмената бележки, за приложението на чл. 130, ал.1 и чл.131, ал.1 ЗЗД.

При така изложеното, съдът приема, че исковите претенции са основателни и доказани и следва да бъде уважени за главница в размер на 82 144.92лв. и за договорна лихва в размера на 25 243.45лева за периода 26.05.2015г. – 21.07.2022г., както и мораторна лихва в размер на 51.65лв. за периода 05.03.2022г. – 21.07.2022г. Сумата на главницата се дължи, ведно със законната лихва върху нея, считано от 22.07.2023г. Неоснователна частично е само претенцията за отложената договорна лихва, поради което за разликата до 27 994.38лв. претендираната общо като договорна лихва исковата претенция следва да бъде отхвърлена.

При този изход на делото, ответникът следва да бъде осъден да заплати и направените по делото разноски от ищеца, съразмерно на уважените икове. За направени разноски в размер общо на 10 247лв., в т.ч и за юрисконсултско възнаграждение в размер на 300лв., съобразно уважената част от исковите претенции, ищецът има право на разноските в размер на 9 991.18лв. Ответникът следва да заплати и разноски за експертизи в размер на 450лв. в полза на Бюджета на Плевенски ОС.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА М. Ф. М., гражданин на ВЕЛИКОБРИТАНИЯ, роден на *****г., с удостоверение за пребиваване на гражданин на ЕС № *****, изд. от МВР Плевен на 12.10.2017г., с ЛНЧ с ***** и неизвестен адрес в РБългария, **да заплати** на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД, като правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД/преди „Райфайзенбанк България“ЕАД/, със седалище и адрес на управление гр. София, 1463, район „Триадица“, бул.“Витоша“ 89Б, ЕИК 000694959, представлявано от С.А.Г. и Т.В.М.-изпълнителни директори, на основание чл.79 ал.1 ЗЗД, вр. чл.430 от ТЗ, вр. чл.18 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти сумата 82 144.92 лева, представляваща главница; **сумата 25 243.45 лева**, представляваща договорна (възнаградителна) лихва, начислена за периода от 26.05.2015г. до 21.07.2022г., **сумата 51.65 лева**, представляваща мораторна лихва, начислена за периода от 05.03.2022г. до 21.07.2022г., ведно със законната лихва върху главницата 82 144.92лв., считано от 22.07.2023г. до окончателното и заплащане-дължими по договор за студентски кредит от 25.06.2015г. като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск за договорна лихва за разликата до 27 994.38лв., като неоснователен.

ОСЪЖДА М. Ф. М., гражданин на Великобритания, роден на *****г., с удостоверение за пребиваване на гражданин на ЕС № *****, изд. от МВР Плевен на 12.10.2017г., с ЛНЧ с *****, с неизвестен адрес в РБългария, да заплати на основание чл.78, ал.1 ГПК на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД, като правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД/преди „Райфайзенбанк България“ЕАД/, със седалище и адрес на управление гр. София, 1463, район „Триадица“, бул.“Витоша“ 89Б, ЕИК 000694959, представлявано от С.А.Г. и Т.В.М.-изпълнителни директори **сумата 9 991.18лв.** за направени по делото разноси.

ОСЪЖДА М. Ф. М., гражданин на Великобритания, роден на *****г., с удостоверение за пребиваване на гражданин на ЕС № *****, изд. от МВР Плевен на 12.10.2017г., с ЛНЧ с *****, с неизвестен адрес в РБългария, да заплати на Плевенски ОС разноси по делото в размер на **450лева**.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Великотърновски апелативен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Плевен: _____